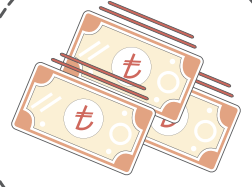

Paranın Yolculuğu

herkes
için
ekonomi

İçindekiler

Para Nedir?	2
Paranın İşlevleri	3
Paranın Özellikleri	4
Madeni Paranın Doğuşu	6
Paranın Değeri	8
Kâğıt Paranın Doğuşu	9
Madeni Paralardan Kâğıt Paralara	9
İlk Kâğıt Para	9
Paranın Tarihçesi	10
Kâğıt Paranın Özellikleri	11
Altın Değerinde Kâğıt	11
Paranın Değerini Devlet Koruyor	11
Merkez Bankası Ne Demektir?	12
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Ne Yapar?	13
Türk Lirası Banknotlar	15
Banknotların Güvenlik Özellikleri	18
Ekonomi Nedir?	20
Bütçe	20
Birikim ve Tasarruf	21
İstek ve İhtiyaç	22
Peki Paralarımızı Nerede Biriktireceğiz?	23
Tasarruf Etmenin 10 Basit Yolu	24
10 Saniye Kuralı	25
Hayal - Hedef Yolculuğu	26

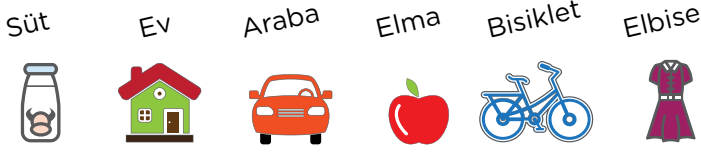
Para Nedir?

Para, bir mal veya hizmet satın alırken kullandığımız **ödeme aracı**dır. Para devletler tarafından basılır, kâğıt veya metal olabilir ve üzerinde değeri yazar. Hepimizin bildiği anlamda para; cüzdanımızda taşıdığımız, bankada veya kumbarada biriktirdiğimiz madeni paralar ile kâğıt paraları kapsar.

Mal ve Hizmet Derken Neyi Kastediyoruz?

Örneğin;

mal

Örneğin;

hizmet

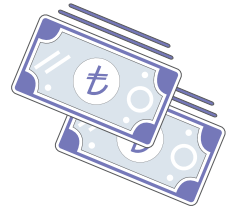
Biliyor musun?

Dünyada 170'ten fazla para birimi var. Türkiye'nin kullandığı para birimi Türk lirasıdır ve kısaltması TL'dir.

Ayrıca Türk lirasının simgesi olarak ₺ kullanılır.

Madeni paralar metalden üretilir.

Kâğıt paranın diğer adı banknottur.

Paranın İşlevleri

- Para, **değişim aracı**dır. Yani bir mal ya da hizmet satın almak istediğimizde, karşılığını para ile öderiz. Örneğin süt almak istediğimizde karşılığında elma değil para veririz.
- Bir şeylerin değerini ölçerken **ölçü birimi** kullanırız. Metre uzunluk, kilogramsa ağırlık ölçer; benzer şekilde santigrat derece de sıcaklığı ölçerken kullanılır. Para da bir şeylerin değerini ölçerken kullandığımız ölçü birimidir. Bir şeyin değeri, onu almak için ne kadar paraya ihtiyacımız olduğu ile ölçülür. Biz buna **fiyat** diyoruz.
- Paramızı hemen harcamamız gerekmez. Harçlığımızı daha sonra harcamak için biriktirebiliriz. Biriktirdiğimizde paramız değer kaybetmeyecektir. Yani para **değer saklama aracı**dır.

Paranın Özellikleri

Herkes tarafından kabul edilir:

Alışverişlerimizde herkes tarafından kabul edilen para kullanırız.

Kolay taşınabilir: Parayı cebimizde taşıyabiliyoruz. Eğer para yerine karpuz kullanılıyor olsaydı, düşünsene onu taşımak ne kadar zor olurdu!

Bölünebilir: 1 TL ile bakkaldan 50 kuruşa çikolata, 10 kuruşa sakız alabilirsin. Bakkal amca para üstü olarak sana 40 kuruş verebilir. Para bölünemeseydi, para üstünü alamayacaktık.

Biriktirilebilir: Paran olduğunda, onu hemen harcamak zorunda değilsin. Parayı biriktirdiğinde, gelecekte daha çok paran

olur ve istediğin, hayalini kurduğun bir şeyi satın alabilirsin ya da beklenmedik durumlar için parayı saklamaya devam edebilirsin.

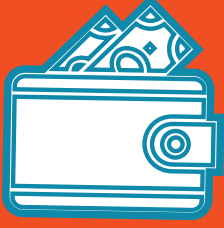
Dayanıklısıdır: Para dayanıklıdır. Para yerine ödeme aracı olarak dondurma kullandığımızı düşünsene! Biriktirmeye çalıştığımızda dondurma hemen erirdi.

Yeterince az bulunur: Pırlantalar kum taneleri kadar fazla olsaydı, bu kadar değerli olmazdı. Aynı durum para için de geçerli. Bu sebeple, devletler paranın değerini korumak için sınırlı miktarda para basar.

Herkes tarafından kabul edilir

Kolay taşınabilir

Bölünebilir

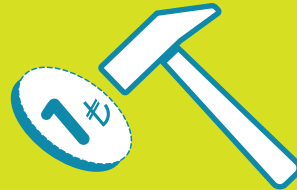
Biriktirilebilir

Yeterince az bulunur

Dayanıklıdır

Madeni Paranın Doğuşu

Paranın bulunuşundan önce insanlar ihtiyaçlarını karşılamak için, ellerindeki malların fazlasını başka ürünler ile takas ediyor, yani değiştiriyorlardı. Paranın kullanılmadığı bu dönemde, insanlar arasında ortaya çıkan takas faaliyetleri ticareti oluşturdu.

Takasın gerçekleşmesi için, istenen ürüne sahip birinin olması ve bu ürünü başka bir şey ile değiştirmeye istekli olması gerekiyordu. Örneğin, elinde fazladan elma bulunan ve kumaş almak isteyen bir kişi, elinde fazladan kumaş olan ve bunu elma ile değiştirmek isteyen birini bulmak zorundaydı. Bu, her zaman kolayca başarılabilecek bir şey değildi. Hatta bu sebeple insanlar istedikleri şeyleri elde edene kadar tüccar tüccar, köy köy gezer, birçok takas gerçekleştirirlerdi.

Takas:

Farklı ürünlerin
değiş tokuşu.

Ticaret:

Gelir elde etmek
amacıyla ürünlerin
alınip satılması.

İnsanlar istedikleri ürünü almak için ellerindeki ürününün ne kadarının yeterli olduğu konusunda anlaşana kadar sıkı pazarlıklar yapar, yani değiştirmek istedikleri ürünlerin değeri konusunda ortak bir karar vermek zorunda kalırlardı. Bir kilo elma ile ne kadar süt takas edebilirsiniz? Kimine göre 1 kilo elma 2 şişe süt ederken, kimine göre ise 3 şişe süt değerinde olabiliyordu. Bu durum, takas yapan kişiler için zorluk yaratıyordu.

Takas yapılacak her ürün bölünemediği için insanlar genellikle yaklaşık değerlerle takas yapmak zorunda kalıyorlardı. Örneğin, 3 tane tavuğu olan bir kişi, bu tavukları bir inekle değiştirmek istediğinde, bir inek 3 tavuktan daha değerli görülebilirdi. Ancak, inek bölünemediği için bu kişi 3 tavuğun karşılığını tam olarak alamazdı ve bu takas gerçekleştirilemezdi.

Son olarak, biriktirmek çok zordu. Süt, meyve, et, yumurta gibi zamanla bozulabilen ürünlere sahip olanlar bir an önce ellerindeki ürünleri değiştirmeye çalışırlardı.

Takasın zorlukları nedeniyle, ürün para olarak kabul edilen midye kabukları, odun, tuz ve metaller değişim aracı olarak kullanılmaya başlandı. Bu malların her birinin herkes tarafından kabul edilen bir değeri vardı.

Tüm bu ürünler arasında değerli metaller para olmak için en uygun malzemelerdi. Para olarak çoğunlukla altın ve gümüş kullanılıyordu. Değerli metaller doğada ender bulunmalarının yanı sıra, kolay şekil alabiliyordu. Ayrıca metal paralar daha küçük parçalara bölünebiliyordu. Bu sayede, ürünün fiyatından az veya çok değil, tam olarak ürün fiyatında ödeme yapılabilmesine olanak sağlıyordu.

Ancak, tüccarlar ödeme yapmak veya ödeme almak için metal parçalarını tartmak zorunda kalıyorlardı. Bu durumdan kurtulmak için, önceden belirlenmiş bir ağırlığa sahip metal parçaların madeni para haline getirilmesine karar verildi. Böylece madeni paralar doğdu.

Paranın Değeri

Madeni para kullanımının yaygınlaşmasıyla para basma görevini devletler üstlendi ve zamanla para basmak bir egemenlik simgesi haline geldi. O nedenle bağımsızlıklarını ilan eden tüm devletler öncelikle para bastılar. Devletlerin bastığı bu paralar, devleti yönetenlerin resmini veya hükümdarın mührünü taşırdı. Paranın bir yüzünde yer alan bu kısım paranın değerini belirtir ve güvence altına alırdı. Bu garantiyle para, herkes tarafından kabul edilirdi.

Kâğıt Paranın Doğuşu

Madeni Paralardan Kâğıt Paralara

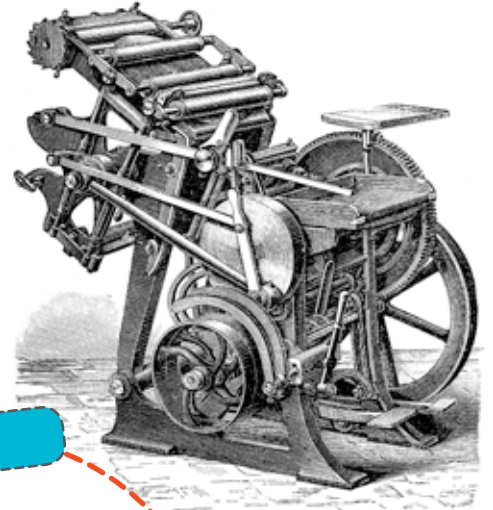
Madeni paralar altın ve gümüş gibi değerli madenlerden yapıldığı için çok maliyetli oluyordu. Ayrıca madeni paraların taşınması da zordu. Bu yüzden daha az maliyetli ve insanların daha rahat yanlarında taşıyıp kullanabilecekleri kâğıt paralar ortaya çıktı. Düşünsene! 300 TL'ye bisiklet almak için üç yüz tane 1 TL'nin olması gerekseydi, bunları taşımak ne kadar zor olurdu. Tam da bu zorluk yüzünden kâğıt para kullanılmaya başlandı.

İlk Kâğıt Para

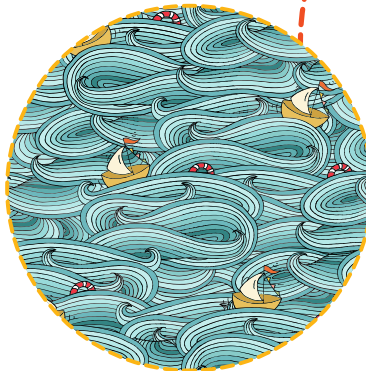
İlk kâğıt para milattan sonra 9. yüzyılda Çin'de basıldı ve kullanımı kısa zamanda bu bölgeye yayıldı.

Kâğıt paraların Avrupa'ya gelmesi ise 13. yüzyılda Marco Polo'nun Çin'e yolculuğu sayesinde oldu. Marco Polo Çin'de dut ağacı kabuğundan yapılmış kâğıt paralar kullanıldığını gördü. Bu paraların ödemelerde geçerli olduğunu kanıtlamak için paraların üzerine imparatorun mührü basılmıştı.

Eski bir matbaa makinesi

Marco Polo

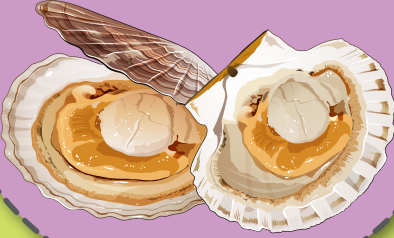
Paranın Tarihçesi

Para icat edilmeden önce neler kullanılıyordu biliyor musun? Haydi, gel birlikte inceleyelim! Eskiden insanlar almak istedikleri eşyaları, sahip oldukları eşyalarla değiştirerek alıyorlardı. Buna takas yöntemi diyoruz.

2

Milattan önce 2000 yılında Çin'de deniz kabukları para yerine kullanılıyordu.

1

Antik çağlarda para yerine deniz tuzu kullanılıyordu. Daha sonra tuz kolayca elde edilebildiği için değeri düştü.

3

Milattan önce 7. yüzyılda Türkiye sınırlarında yaşayan Lidyalılar parayı icat ettiler.

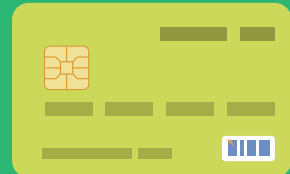
4

Milattan sonra 9. yüzyılda Çin'de ilk kâğıt para basıldı.

5

Günümüzde kredi kartları ve para kartları da ödemelerde kullanılabilir.

Kâğıt Paranın Özellikleri

Altın Değerinde Kâğıt

Kâğıt paralar, üzerinde değeri yazılı olan biletler olarak düşünülebilir. Bu paraların, altın veya gümüşten yapılan madeni paralar gibi malzemesinden gelen bir değeri yoktur. Kâğıt paralar genellikle dayanıklılık sağlayan pamuk, keten ve kenevir liflerinden üretilir.

Paranın Değerini Devlet Koruyor

Kâğıt paralar, üzerinde yazan değeri temsil eder. Devletin sembolü, kâğıt paranın, üzerinde yazan değerde olduğunu gösterir. Basılan madeni ve kâğıt paraların yaptığımız alışverişlerde geçerli olması, kanunlar sayesinde sağlanır. Böylelikle kâğıt paralar ödeme yaparken kabul görür.

Paranın bir ödeme aracı olarak kullanılmasında güven çok önemlidir. Para; kanunlara, merkez bankalarına ve teknik güvenlik özelliklerine duyulan güven sayesinde geçerlidir.

Kâğıt paralar

Avrupa Birliği Ortak Para Birimi Avro

ABD Doları

İngiliz Sterlini

Merkez Bankası Ne Demektir?

Kâğıt paraların ortaya çıkmaya başladığı zamanlarda, birçok banka değerli madenleri emanet alıp karşılığında kâğıt para veriyordu. Ancak, her banka bunu aynı şekilde gerçekleştiremiyordu. Bazıları, bankaya getirilen madenin değerinden daha az, bazıları ise daha fazla değerde kâğıt para veriyordu.

Bu durumda hangi bankaların adil davrandığını ve hangi kâğıt paraların gerçek değerine sahip olduğunu bilmek zordu.

Dolayısıyla kâğıt paraların gerçek değerine sahip olmasını sağlamak için kurallar koyuldu.

Farklı değerlerde kâğıt para veren bankalar karışıklığa yol açtığı için, devletler kâğıt para basma görevini sadece bir bankaya verdi. Bu sayede devletler, durumu denetleyebilir ve paranın güvenilirliğini sağlayabilir hale geldi. Bu şekilde kurulan bankalara “**merkez bankası**” ismi verildi.

Geçmişte merkez bankalarının görevi, kâğıt para basmak ve dağıtmaktı. Günümüzde de kâğıt para basmak merkez bankalarının önemli görevlerinden biri olmaya devam ediyor.

Ülkemizde para basma yetkisi egemenliğin bir simgesi olarak **Türkiye Büyük Millet Meclisine** aittir. Meclis, banknot basma yetkisini süresiz olarak **Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına** devretmiştir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Ne Yapar?

Ülkemizde cumhuriyetin ilanından sonra bir merkez bankası kurulmasına karar verildi. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 1930 yılında kurularak 1931 yılında Ankara’da çalışmaya başladı.

Merkez Bankası, diğer bankalardan farklıdır. Örneğin Merkez Bankasında hesap açtıramaz, fatura ödeyemez ya da Merkez Bankasından kredi kartı alamayız. Peki, Merkez Bankası ne yapar?

Merkez Bankasının temel görevlerinden biri banknot (kâğıt para) basmak ve dağıtmaktır. Ne kadar banknot basılacağına Merkez Bankası karar verir. Banknotlar, kullanılırken elden ele geçtiği için çabuk yıpranır, yıprandıkça da onları sahtelerinden ayırmak zorlaşır. Bu nedenle, Merkez Bankası eskimiş ve yıpranmış banknotları toplayarak bunların yerine yeni banknotları kullanıma sunar.

Biz de banknotları kullanırken özen göstermeliyiz. Eskiyen paraların ülkemize bir maliyeti olduğunu unutmamalıyız. Bu sebeple, banknotları buruşturmamaya, yırtmamaya dikkat etmeli ve taşırken cüzdan kullanmaya özen göstermeliyiz.

Merkez Bankası, enflasyonun yüksek olmaması ve belirli bir seviyede kalması için çalışır. Diğer bir deyişle, Merkez Bankası paramızın satın alma gücünü korumayı ve **fiyat istikrarı**nı sağlamayı amaçlar. Örneğin, bir bisiklet almak istediğini hayal edelim. Bisikletin fiyatını öğrenip planını yaptın ve para biriktirmeye başladın bile. Ancak sen gerekli parayı biriktirene kadar bisikletin fiyatının arttığını ve elindeki paranın artık bu bisikleti almaya yetmediğini düşün. Para biriktirmeye devam ettin ancak bisikletin fiyatının her defasında arttığını gördün. Bununla birlikte birçok şeyin fiyatının da sürekli arttığını düşün. İşte buna **enflasyon** denir. Enflasyon olduğunda elimizdeki para ile satın alabildiklerimizin miktarı azalır. Bu da zamanla fakirleşmemiz anlamına gelir. İşte, Merkez Bankası bunun olmaması için çalışır.

Merkez Bankası, bankaların yer aldığı finansal sistemin sağlıklı çalışması için gerekli önlemleri alır. Bunu da basit bir örnekle açıklayalım: Bir yatırım yapmak için ya da bir ihtiyacını karşılamak için paraya ihtiyacın olduğunu düşün. Bir bankadan kredi (borç) alarak bu ihtiyacını karşılayabilir ve planını gerçekleştirebilirsin. Biz nasıl ihtiyacımız olduğunda bir bankadan kredi alabiliyorsak, bankalar da Merkez Bankasından kredi alabilir. Bu nedenle Merkez Bankasına, **bankaların bankası** da denir. Böylece Merkez Bankası finansal sistemde ortaya çıkabilecek krizleri önlemeye çalışır.

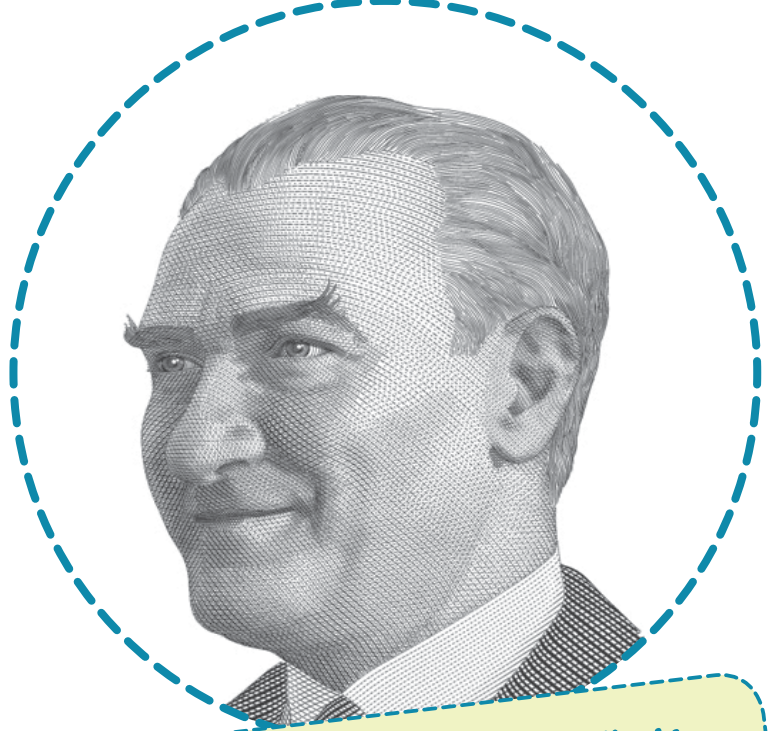
Büyüklerinin, cep telefonlarını veya bilgisayarlarını kullanarak veya bir banka şubesine giderek başka birine para gönderdiğine ya da fatura ödediğine tanık oldun mu hiç? İşte, bu **ödeme sistemlerinin** kurulmasından ve çalışmasından da Merkez Bankası sorumludur.

Merkez Bankası, ülkemizin sahip olduğu yabancı para ve altınları da saklar. Bunlara **rezerv** diyoruz. Merkez Bankası ülkemizin rezervlerini korur ve yönetir.

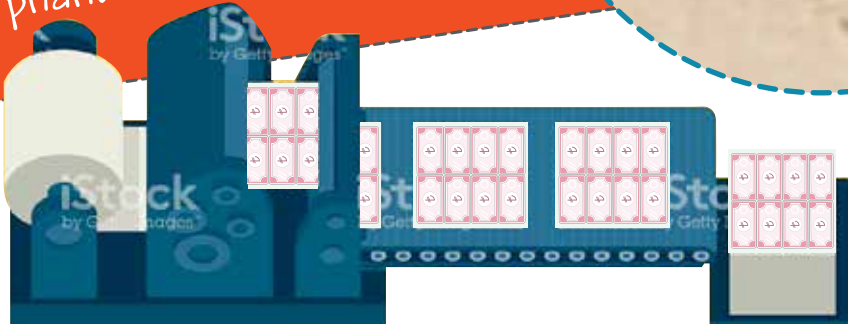
Türk Lirası Banknotlar

Ülkemizde altı çeşit banknot kullanılıyor: Bunlar 5, 10, 20, 50, 100 ve 200 TL'lik banknotlardır. Bu farklı değerdeki banknotların her birine kupür diyoruz. Tüm banknotların ön yüzünde Mustafa Kemal Atatürk'ün portresi (fotoğrafı) bulunurken, arka yüzlerinde ise ülkemizde yetişmiş ve Türk tarihini farklı alanlarda etkilemiş kişilerin portreleri yer alıyor.

Mustafa Kemal Atatürk

Türk lirası banknotlar, Merkez Bankasında; madeni paralar ise Darphanede basılır.

Türk Lirası Banknotlar

En küçük kâğıt para olan **5 liralık** banknotta bilim tarihi profesörü Aydın Sayılı'nın portresi vardır.

10 liralık banknotun arka yüzü matematikçi Cahit Arf'ın portresini taşır.

20 liralık banknotun arkasında Türk mimarisine yön veren Mimar Kemalettin portresi bulunur.

Dikkat ettin mi?
Banknotların değeri büyüdükçe
boyutları da büyüyor.

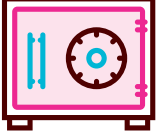
50 liralık kâğıt para, kadın portresi bulunan tek banknotumuzdur. İlk kadın romancılarımızdan Fatma Aliye'nin portresi bu banknotta yer alır.

100 liralık banknotun arkasında bestekâr ve müzisyen Buhurizade Mustafa Efendi (İtrî)'nin portresi vardır.

En büyük kâğıt para olan **200 liralık** banknotun arkasında halk ozanı Yunus Emre'nin portresi yer alır.

Banknotların Güvenlik Özellikleri

Merkez bankaları, paraların taklit edilmesini ve sahte para basılmasını engellemek için çeşitli önlemler alır. Banknotların üzerine basılan birtakım işaretler ve kâğıdın niteliği, basılan paranın güvenilir olmasını sağlayan özelliklerdir.

Haydi şimdi banknotlarda yer alan güvenlik özelliklerine bakalım.

5

Kabartma Baskı

Banknotun ön yüzünde farklı yerlerde bulunur ve dokunulduğunda hissedilir.

Gizli Görüntü

Banknota yatay konumda ve göz hizasında bakıldığında, Atatürk portresinin sağ alt köşesindeki yedigen şeklin içinde kupür değeri görülür.

Holografik Şerit Folyo

Banknot tasarımıyla uyumlu çeşitli motiflerden oluşur. Banknota farklı açılardan bakıldığında bu motifler renkli ve parlak yansımalar verir. Dikdörtgen şekil içindeki "TL" harfleri kupür değerine dönüşür.

Sen de evde ailenle birlikte bir banknotun güvenlik özelliklerini incele.

Eğer biri bize sahte para verirse, aslında geçersiz olan bir para almış oluruz ve kayba uğrarız. Bu nedenle banknotların güvenlik özelliklerini bilmemiz ve alışverişlerde bunlara dikkat etmemiz önem taşır.

Emniyet Şeridi

Kağıda gömülü olarak yer alır. Üzerinde kupür değeri ile "TL" harfleri bulunur. Banknot ışığa tutulduğunda her iki yüzden de kesintisiz bir hat şeklinde görülür.

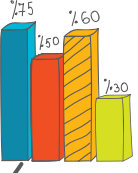
Renk Değiştiren Şerit

Banknota farklı açılardan bakıldığında altın sarısına dönüşür. Üzerinde kupür değeri ve "TL" harfleri bulunur.

Filigran

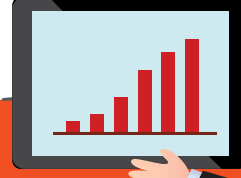
Banknotların ön yüzünde bulunan Atatürk portresinin küçüğü ile kupür değerini gösteren rakamdan oluşur. Banknot ışığa tutulduğunda her iki yüzden de görülür.

Ekonomi Nedir?

İnsanların buğday, süt ve elbise gibi çeşitli ürünleri üretmek ve bunları tüketmek üzere toprak, işgücü, makine kaynaklarını hangi biçimde kullandıklarını inceleyen bilim dalına **ekonomi** denir.

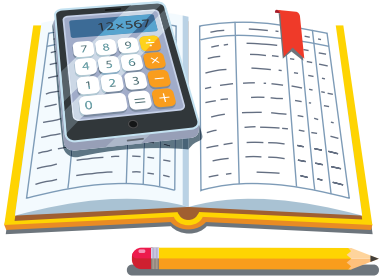

Ekonomi, insanların para ile yaptığı tüm işleri kapsar. Kitap almak, saçlarımızı kestirmek, elektrik faturası ödemek veya para kazanmak ekonominin içinde gerçekleştirdiğimiz faaliyetlere örnektir.

Sahip olduğumuz parayı sadece harcamak değil, hedeflediklerimizi gerçekleştirmek için biriktirmek de bir ekonomik faaliyettir.

Bir şeyi para ile satın alma işlemine **harcama** denir. Okul çantası, defter, bisküvi alırken veya otobüse binerken para verdiğimizde harcama yapmış oluruz.

Bütçe

Gelir ve giderlerimizi yazdığımız tabloya **bütçe** denir. **Gelir**, çalışarak kazandığımız para, ailemizden aldığımız harçlıktır. **Gider** ise istek ve ihtiyaçlarımızı karşılamak için yaptığımız harcamalardır. Herkes bütçe yapar. Ailelerin bütçeleri vardır, devletlerin bütçeleri vardır. Sen de kendi bütçeni yapabilirsin. Yapman gereken şey boş bir sayfaya gelirini ve harcamayacağı parayı yazmak ve harcamalarını gelirine uygun yapmak.

Birikim ve Tasarruf

Birikim, harçlığından kenara ayırdığın paradır. Parayı biriktirebileceğin gibi kitap da biriktirebilirsin.

Tasarruf ise harcamaları dikkatli yapılarak artırılan paradır. Örneğin, beğendiğin iki ayakkabıdan daha ucuz olanı seçersen ya da ellerini yıkadıktan sonra musluğu kapatıp suyu boşa akıtmazsan tasarruf etmiş olursun.

Markete gidip süt almak istediğimizde üzerinde 1 TL yazan fiyat etiketi görürüz. Bu, süt almak için 1 TL'ye ihtiyacımız olduğu anlamına gelir. Bu şekilde ürünlerin fiyatlarını karşılaştırıp bütçemize en uygun olanını alabiliriz.

Sen de büyüklerine çocukken ne için para biriktirdiklerini sor.

İstek ve İhtiyaç

İstek mi
ihtiyaç mı?

Paramızdan tasarruf etmemizin bir diğer yöntemi de istek ve ihtiyaçlarımızı ayırmaktır.

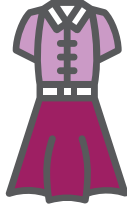
İhtiyaç: O olmazsa günlük yaşamımızı sürdürmemiz zor olan şeydir.

Örneğin;

Barınma

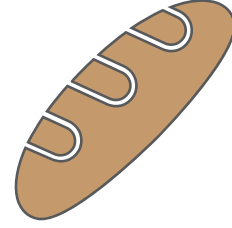
Giyinme

Su

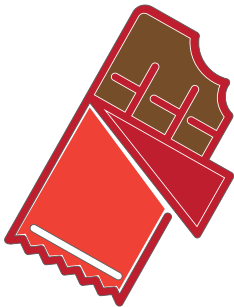
Ekmek

İstek: Sahip olmayı istediğimiz ancak o olmasa da yaşayabileceğimiz şeydir.

Örneğin;

Çikolata

Birden fazla
ayakkabı

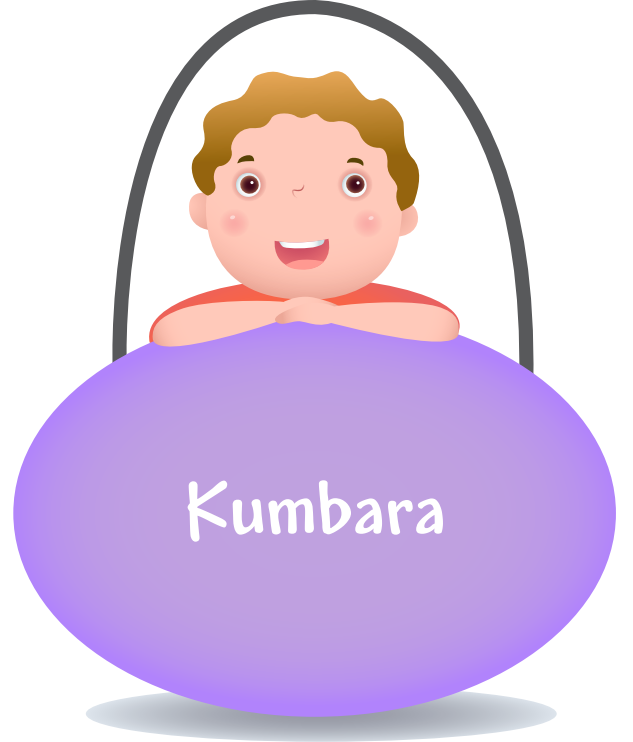
Oyuncaklar

Peki Paralarımızı Nerede Biriktireceğiz?

Bunun için iki yol izleyebiliriz. İlk tercih olarak, madeni veya kâğıt paralarımızı, üzerinde küçük bir deliği olan ve para biriktirme aracı olarak kullanılan kumbarada biriktirebiliriz. Kumbarada yeterli para biriktirdiğimizi düşündüğümüzde bu paraları hedefimize ulaşmak için kullanırız.

Diğer seçenek ise, daha uzun bir zaman boyunca ve daha çok para biriktireceksek bir banka hesabı açtırmak olabilir.

Daha büyük hayallerin için uzun bir süre boyunca para biriktirmek istiyorsan aileden senin için bir banka hesabı açtırmalarını isteyebilirsin. Bankada parayı istediğin süre boyunca güvenle biriktirebilirsin.

Tasarruf Etmenin 10 Basit Yolu

1. Odadan çıkarken ışıkları kapatalım.
2. Kullanmadığımız zamanlarda elektronik aletleri kapatalım.
3. Dişlerimizi fırçalarken suyu boşa akıtmayalım.
4. Elimizi yıkadıktan sonra musluğu kapatalım ve suyun boş yere akmasına engel olalım.
5. Az kullanılmış defteri bir sonraki yıl kullanmaya devam edelim.
6. İhtiyacımız olandan daha fazla kıyafet almayalım.
7. Eskiyen kıyafetlerimizi onaralım.
8. Tabağımıza bitirebileceğimiz kadar yemek alalım.
9. Eve alınan yiyecekleri son kullanma tarihinden önce tüketelim.
10. Kitaplarımızı ve oyuncaklarımızı arkadaşlarımızla değiş tokuş edelim.

10 Saniye Kuralı

10 Saniye Kuralı tasarruf etmek için iyi bir yöntem. Bu kural, bir şey satın almak istediğimiz zaman, 10 saniye gibi kısa bir sürede kendimize sorular sorarak harcama kararı vermemizde bize yardımcı olur. 10 Saniye Kuralını alacağımız her şeyde uygulayabiliriz.

“Sen benim isteğim misin, ihtiyacım mısın?”

- Seni almazsam ne olur?
- Benimle eve gelmeli misin?
- Evde sana benzeyen başka bir eşyam var mı?

Bu soruları kendimize sorarak satın almak istediğimiz ürünün isteğimiz mi yoksa ihtiyacımız mı olduğuna karar verebiliriz.

Hayal - Hedef Yolculuğu

Hayalini hedefe nasıl dönüştüreceğini biliyor musun? Gerçekleştirmek istediğin hayalini planlayarak hedefe dönüştürebilirsin. Haydi gel birlikte hayalini hedefe dönüştürmek için neler yapman gerekiyor öğrenelim.

- Kısa zamanda gerçekleştirmek istediğin hayallerin neler?
- Uzun zamanda gerçekleştirmek istediğin hayaller neler?
- Hayallerini gerçekleştirmek için plan yap ve bu planlarını ailenle paylaş.
- İhtiyacın olan para miktarını belirlemek için fiyat araştır ve bütçeni yap.
- Planlarını gerçekleştirmek için kendine kısa zamanlı hedefler belirle.
- Hedefinden uzaklaşmamak için hedefinin fotoğrafını odana, dolabına, masana, kalem kutuna as.

Artık plan yaptın ve hayalini hedefe
dönüştürdün. Tek yapman gereken
birikim ve tasarruf.

Senin hayalin ne?

.....

Hayalini gerçekleştirmek için hedef belirledin mi?

.....

Hayallerini ve hedeflerini ailen ile paylaştın mı?

.....

Hedefin için kaç paraya ihtiyacın var?

.....

Her hafta kumbarana kaç para atacaksın?

.....

Hedefini gerçekleştirmen kaç hafta sürecek?

.....

Sen de büyüklerine hayallerini nasıl hedefe
dönüştürdüklerini ve bu hedeflerine
ulaşmak için neler yaptıklarını sor.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Anafartalar Mah. İstiklal Cad. No: 10 06050
Ulus Altındağ Ankara

TCMB'nin çocuklarımıza armağanıdır,
parayla satılamaz.

www.tcmb.gov.tr

ISBN: 978-605-4911-59-2

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**